

Posudek na diplomovou práci Zity Kadlecové Edvard Beneš a slovenská otázka v druhém zahraničním odboji, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav politologie 2013, 130 s. rukopisu

V předložené diplomové práci se Zita Kadlecová zabývala vybranými otázkami z dějin české politiky v období druhého československého odboje v Paříži, v Londýně a v Moskvě v letech 1938-1945. Sleduje proměny české politiky a programů odboje s ohledem na problematiku Slováků a Slovenska v období od podzimu roku 1938 až do jara 1945. V práci se pokusila vyložit proměny ve vnímání slovenské otázky v prostředí československého exilu. Zaměřila se též na zkoumání vztahu prezidenta E. Beneše, jeho spolupracovníků a slovenských členů protinacistické zahraniční rezistence. Tuto otázku se autorka pokusila vyložit v kontextu vývoje válečných událostí, a to nejen v proměnách zahraniční akce ale i situace v protektorátu i na území Slovenska. Sledovala též „protibenešovské“ opoziční proudy a vliv jejich stěžejních představitelů na poměry v exilu. V práci se také zaměřila na vysvětlení vývoje vnímání a možností řešení slovenské otázky po skončení války v různých fázích odboje. Z. Kadlecová analyzovala vztahy a také spory mezi významnými osobnostmi československé emigrace ve vymezené době. Práce je přehledně rozdělena do devíti částí včetně úvodu a závěru. Sedm výkladových kapitol mapuje chronologicko-tématicky dané období a vývoj událostí z hlediska výše uvedené problematiky. Autorka správně podotýká, že se jedná z hlediska historie druhého československého odboje o diskontinuitní etapu české a československé politiky. Z. Kadlecová připomněla též situaci v předmnichovské republice a tehdejší možnosti a realizaci řešení vztahu ke Slovensku. Práci dále provází výkladem o počátcích zahraniční akce na území USA po zřízení protektorátu. Dále sledovala aktivitu Š. Osuského ve Francii, komplikovaná jednání spojená s ustanovením Československého národního výboru v Paříži a zápas o vedení odboje mezi E. Benešem, M. Hodžou a Š. Osuským, který pokračoval v počátcích působení exilu v Londýně po porážce Francie v červnu 1940. Zkoumala též formování exilového státního zřízení, spory o personální obsazení a pokračující československé spory o stěžejní orientaci odboje a o budoucí postavení Slovenska a Slováků v osvobozené republice. Za zlomový okamžik označila autorka příklon k SSSR, což vyústilo podpisem československo-sovětské spojenecké smlouvy v prosinci roku 1943, což mělo upevnit mezinárodní pozice domácí i zahraniční rezistence. Poté, jak upozornila autorka, na scénu vstoupil velmi výrazně komunistický odboj řízený z Moskvy. Významně se v té době změnila též situace na Slovensku, kde na podzim 1944 vypuklo slovenské národní povstání a moc získaly i přes dočasnou vojenskou porážku nové slovenské politické orgány – Slovenská národní rada a Sbor pověřenců. V závěru autorka upozornila na význam moskevských jednání z března roku 1945 o obsazení nové vlády a vládním programu, o koncepci státoprávního uspořádání a o novém zakotvení slovenské otázky. Práci Z. Kadlecové pokládám v mnoha ohledech za zdařilou a přínosnou pro další zmapování dějin české politiky v tomto dramatickém období. Oceňuji cílevědomost autorky, s jakou přistupovala k přípravě a zpracování předložené práce a také zodpovědné hledání odpovědí či vysvětlení při objasnění řady otázek souvisejících s tématem práce. Velkou pozornost věnovala rozboru politologické a historické literatury a oceňuji velmi pečlivě zpracovaný jmenný rejstřík uváděných politických osobností dané doby.

Zita Kadlecová svůj cíl splnila. Na základě studia literatury prokázala schopnost samostatné interpretace řady důležitých otázek souvisejících s politickou a programovou činností československé zahraniční akce v letech 1938-1945 týkající se řešení slovenské otázky. Předkládaná bakalářská práce **Zity Kadlecové Edvard Beneš a slovenská otázka v druhém československém zahraničním odboji** svým zpracováním a obsahem splňuje požadovaná kritéria, a proto ji **doporučuji** k obhajobě a navrhuji ohodnotit ji stupněm **v ý b o r n ý**.

Jiří Kocian, vedoucí práce
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i.

V Praze 14. června 2013